

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 1 mars 1926 kl. 4 e. m.

*Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om
sänkning av tullen å stärkelse.*

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 265, har herr *Lövgren* i Nyborg hemställt, »att riksdagen ville besluta att sänka tullen å stärkelse alla slag, rubrik nr 83 i gällande tulltaxa, från nuvarande 20 öre till 10 öre».

Beträffande den till stöd för förslaget anförda motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

I en vid 1925 års riksdag inom andra kammaren väckt motion, nr 86, framställdes enahanda förslag som det nu föreliggande. Bevillningsutskottet vid 1925 års riksdag avstyrkte det då framförda förslaget (betänkande nr 40) under framhållande, att motionen avsåge en sänkning av ett i det gällande tullsystemet ingående tullskydd och följaktligen en ren tullskyddsfråga samt att utskottet ansett sig böra vidhålla den av utskottet vid de senare årens riksdagar hävdade uppfattningen, att prövningen av förslag om ändringar vid enskilda tullrubriker i regel borde anstå till en framtida revision av tulltaxan. Utskottets hemställan, att motionen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, bifölls av båda kamrarna.

Då i den nu föreliggande motionen icke åberopats några nya skäl, utan frågan, på sätt även motionären framhållit, befinner sig i samma läge som vid 1925 års riksdag, har utskottet funnit sig sakna anledning att frångå den av utskottet och riksdagen då intagna ståndpunkten. Utskottet har således ansett sig böra avstyrka bifall till den förevarande motionen.

I anledning av omförmälda motion vid 1925 års riksdag yttrade sig kommerskollegium och generaltullstyrelsen i ett till bevillningsutskottet afgivet utlåtande, tryckt såsom bilaga till utskottets förenämnda betänkande, rörande de övriga ändringar i tulltaxan, som, därest tullen å potatisstärkelse med viss av ämbetsverken angiven begränsning sänktes till 10 öre för kilogram, skulle kunna anses vara påkallade ävensom i frågan, huruvida nedsättningen av tullen för visst slag av stärkelse borde föranleda någon ändring i den skattesats, som föreskrivits i förordningen den 25 juli 1912 (nr 170) angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt manioka-

rot och andra väsentligen lika stärkelserika utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse. I likhet med 1925 års bevillningsutskott har utskottet ansett sig böra påpeka, att den av ämbetsverken verkställda utredningen, som sedermera icke fullföljts, enligt ämbetsverkens egen förklaring i utlåtandet icke var i alla hänseenden uttömmande.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion II: 265 av herr Lövgren i Nyborg, om sänkning av tullen å stärkelse, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 1 mars 1926.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, Wohlin, Johan Nilsson i Kristianstad, Boman, Pers, Björnsson, Borell, Jönsson i Boa, Olsson i Ramsta, Lithander, Hedlund i Östersund, Olsson i Golvvasta, Lövgren i Nyborg, Alexis Björkman, Johansson i Hornsberg, Wahlmark, Israel Holmgren, Olsson i Gävle, Granath och Johansson i Krogstorp.

Reservation

av herrar *Röing, Pers, Björnsson, Hedlund* i Östersund, *Lövgren* i Nyborg, *Alexis Björkman, Wahlmark, Israel Holmgren, Olsson* i Gävle och *Granath*, vilka ansett, att utskottets motivering bort hava följande avfattning:

»Vid 1925 års riksdag väckte bemälda motionär jämte herr Hedlund i Östersund en motion med enahanda yrkande som det nu framförda. I avgivet betänkande, nr 40, hemställde bevillningsutskottet, att motionen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, men nio reservanter framställde förslag om sådan ändring av rubriken 83 i tulltaxan, att tullen för potatisstärkelse skulle sänkas till 10 öre, under det att tullen för annan stärkelse skulle bibehållas oförändrad.

Den till stöd för reservationen anförda motiveringen innehöll en historik, av vilken framgick följande. Stärkelsetullen, som vid 1882 års riksdag sänkts från 14 till 10 öre för kilogram, hade enligt hemställan av bevillningsutskottet höjts år 1888 till 17 öre och år 1895 till det nuvarande beloppet, 20 öre för kilogram. Höjningarna hade föranletts av vidtagna höjningar av tullsatserna för vete och risgryn, vilka senare höjningar icke i och för sig inneburit skäl för någon höjning av tullen för sådan stärkelse, som tillverkas av potatis. Beträffande sistnämnda tullsats hade i stället gjorts gällande det tulltekniska skälet, att svårighet mötte att tillämpa olika tullsatser för olika slag av stärkelse. För egen del åberopade reservanterna dels en till utskottets förfogande ställd produktionskalkyl för potatismjöl, utvisande att för 100 kilogram prima potatismjöl produktionskostnaderna uppginge till endast 6 kronor 35 öre, dels ock det kända förhållandet att tullen å potatisstärkelse under normala förhållanden icke utnyttjats till mera än omkring en fjärdedel, vilket visade att densamma icke voro väl avvägd. Vidare anförde reservanterna, att under år med dålig potatisskörd ifrågavarande tull verkat vida kraftigare; en följd härav hade blivit, att glykos- och dextrinindustrierna, vilka använde potatisstärkelse såsom halvfabrikat, arbetade under synnerligen ogynnsamma villkor samt att tillverkningen vid en och annan fabrik måst nedläggas. Reservanterna åberopade vidare en av bevillningsutskottet i grundlagsenlig ordning begärd, av kommerskollegium och generaltullstyrelsen i gemensamt avgivet utlåtande framlagd utredning. Ämbetsverken, som på anförda skäl förklarar sig hava utgått ifrån att den ifrågasatta tullsänkningen icke skulle omfatta annat än potatisstärkelse, hade avfattat förslag till den ändring av rubriken 83 i tulltaxan, som sedermera förordades av reservanterna; vidare hade ämbetsverken — vilkas utlåtande och förslag begärts

jämväl rörande de ändringar, som vid en sänkning av stärkelse-tullen till 10 öre för kilogram påkallades dels eljest i tulltaxan dels i andra bestämmelser, som ägde samband med stärkelse-tullen — förklarar sig icke anse ändring för det dåvarande vara erforderlig i någon av de rubriker i tulltaxan, som kunde anses äga samband med tullen å potatisstärkelse, men däremot i förordningen den 25 juli 1912 (nr 170) angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsesrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse, förordat sådan ändring, att den i förordningen bestämda skattesatsen sänktes i proportion till nedsättningen av tullen å potatisstärkelse eller till hälften av gällande skattesatser. Reservanterna, som inom utskottet förordat jämväl författningsändringen, förklarade sig emellertid, enär proposition på yrkande härom, sedan detsamma icke vunnit riksdagens bifall, icke syntes kunna framställas, nödsakade att inskränka sig till att framställa yrkande om ändring av rubriken 83 i tulltaxan.

Bevillningsutskottets ovan återgivna hemställan bifölls av båda kamrarna.

I den till stöd för den nu föreliggande motionen anförda motiveringen har motionären anført, att enahanda förhållanden, som föranlett den ovan omnämnda motionen vid 1925 års riksdag, enligt motionärens mening allt fort ägde bestånd samt att behovet av en tullsänkning vore nu lika stort som då.

Efter att hava erinrat om det ovan berörda förhållandet, att i genomsnitt endast 25 procent av ifrågavarande tull utnyttjats, har motionären vidare anført, bland annat, följande.

Under de senaste åren hade emellertid tullen utnyttjats i hela sin utsträckning vid vissa tillfällen. Priset på potatismjöl t. ex. under 1925 hade varit uppe i 55 öre per kilogram eller det pris, vartill utländskt potatismjöl inklusive tull kunnat importeras. Import syntes till och med ha ägt rum av potatismjöl. Men det höga priset hade medfört, att den svenska glykosindustrin numera låge fullständigt stilla.

Om det vore riktigt, att tullen i genomsnitt icke utnyttjats till mer än en fjärdedel, så borde det ju för övrigt icke möta några hinder ur de svenska fabrikanternas synpunkt att sänka tullen till fem öre, ty därigenom skulle man ju endast råda bot mot en osund spekulation på området. För att vinna anslutning i så stor utsträckning som möjligt till kravet om sänkning, ville motionären emellertid nöja sig med att föreslå tullen sänkt till halva dess nuvarande belopp.

Bevillningsutskottet hyser i den föreliggande frågan enahanda uppfattning som kommit till uttryck i den ovan refererade reservationen. Under åberopande av de skäl, som ur densamma ovan återgivits, framlägger utskottet därför förslag till sådan ändring av rubriken 83 i tulltaxan som, i enlighet med den i ämbetsverkens ovan omnämnda utlåtande intagna avfattningen, år 1925 föreslogs av reservanterna.

Rörande de ändringar i andra rubriker i tulltaxan, som, på sätt framgår av nämnda utlåtande, kunna ifrågasättas, har utskottet genom vad ämbetsverken härom anförde funnit påvisat, att en sänkning till 10 öre av tullen för potatisstärkelse icke behöver för närvarande föranleda någon tullnedsättning i övrigt. Däremot anser sig utskottet kunna utgå ifrån, att, därest tullnedsättningen blir av riksdagen beslutad, 1925 års tulltaxerevision kommer att underkasta frågan om härav påkallade ändringar eljest i tulltaxan en närmare undersökning.

Den nedsättning av skattesatserna för sådan majs och utländsk potatis, som ämbetsverken ansågo påkallad i samband med sänkningen av tullen å potatisstärkelse, har utskottet ansett sig böra föreslå.

I båda nu berörda hänseenden tillåter sig utskottet hänvisa till ämbetsverkens utlåtande jämte däri åberopade bilagor, vilket finnes fogat vid bevillningsutskottets ovannämnda betänkande nr 40 år 1925.»

Reservanterna hava vidare anført:

»Beträffande utskottets hemställan hava vi ansett att utskottet bort föreslå dels sådan lydelse av rubriken 83 i tulltaxan som i ämbetsverkens utlåtande angivits, dels ock nedsättning till 4 respektive 1 öre av de skattesatser, som föreskrivas i 2 § av förordningen den 25 juli 1912 (nr 170) angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelsesrika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stärkelse. Då proposition på det senare yrkandet icke lär kunna framställas, sedan detsamma icke vunnit utskottets bifall, hava vi måst inskränka oss till att framställa det förra yrkandet.

Under åberopande av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte, med anledning av herr Lövgrens i Nyborg förevarande motion II:265, om sänkning av tullen å stärkelse, besluta, att rubriken 83 i gällande tulltaxa skall från och med den 1 oktober 1926 hava följande ändrade lydelse:

		Kvantitet för tullbe- räkningen.	Tullsats.	
			Kronor	öre
83 a.	Stärkelse: av potatis, utan till- sats av andra äm- nen och inkomman- de i förpackning, vägande brutto 50 kg. eller däröver	1 kg.	—	10
83 b.	annan	1 kg.	—	20
<i>Anm.</i> Avdrag i vikten med- ges ej för askar, papper och dylikt omslag.»				